

МБДОУ «Детский сад «Тускул»
Муниципального района «Верхневиллюйский улус (район)» Республики Саха (Якутия)

678242, Республика Саха (Якутия), МР «Верхневиллюйский улус (район)»,

с. Далыр, ул. Титова Н.М., 6/1 Телефон/факс 8 (411 33) 2 45 47

Сайт: www.tuskul-dc.pf Эл. почта: tuskul15@yandex.ru

Тулалыыр эйгэ

«Тэллэй»

(Орто белех оҕолоро)

Толордо:

Далырдаабы «Тускул» о/у иитээччитэ

Егорова Анджелла Сергеевна.

Уерэтэр уобалас: ФЦКМ

Уерэтэр уобаластары холбооьун: социально-коммуникативнай, познавательнo-речевой, художественно-эстетической, физической.

Дьарык керунэ: чинэтии

Уерэтэр улэ быьыыта: Остуоруйа «Тэллэй»

Сыала: Ойуурга олорор кыыллары чинэтии, санарар дьобуру сайыннары, бэйэ бэйэ5э утуе сыьыаны уескэтии

Соруктара: Ускэ диэри ахсааны чинэтии. Ситимнээх сананы сайыннары. Айар, толкуйдуур дьогурдарын сайыннары. Бэйэ-бэйэгэ кемелесуэр, эйэгэс, истин сыьыаннары иитии.

Туттулар тэриллэр: Кыыллар атрибуттара, улахан тэллэй, муусука .

Дьарык этаптара	Иитээччи улэтэ	Оголор улэлэрэ	Бириэ-мэ
I. Тэрээьин чааьа	- Оголоор, бугун бийиги кыыллар буолан остуоруйага айаннахпыт, харахпытын симтибит уонна ускэ дылы ахсаан аахтыбыт,1,2,3.	Оголор харахтарын симэллэр	2 мун
	- Уаай, ойуурга кэлбиппит, бары кыыл буолбуккут дии. Дьэ, билигин эьиэхэ остуоруйа кэпсиэм.	Оголор бары кыыл атрибут кэтэн, кыыл буолбуттар	
II. Чинэтии	- Былыыр-былыр биир кыра тэллэй турбут, ардах тустэбин аайы ол тэллэй улааттар улаатан испит. Тиинчээн мас уеьэттэн ол тэллэйи кербут уонна уерэ санаабыт. - Хата бу тэллэйи мин дьиэ оностуом, – дии санаабыт. Тиинчээн тэллэй анныгар уерэ-кете олорбут, ардах туспут, бу бириэмэ5э Киис ардахтан куотан кэлбит -Тиинчээн миигин тэллэй анныгар киллэр манна ардахха сытыйдым – диэбит. -Тэллэй: «Кыра ээ батар буоллаххына киир» - диэбит. Ардах тустэбин аайы тэллэйбит улааттар улаатан испит.Ол бириэмэ5э Кырса ойуоккалаан кэлбит: - Миигин киллэрин мин туум ардахха сытыйда инчэйдэ. Тиинчээн эппит: - Тэллэй анныгар батар буоллаххына киир. Ардах ессе кууьурбут тэллэйдэрэ улааттар улаатан испит.Тыа устун Эьэ баран иьэн арай тэллэй турарын керен кэлбит: -Миигин киллэрин. Мин дэлби инчэйдим. Тиинчээн эппит: -Тэллэйгэ батар буоллаххына киир. Эьэ киирэригэр тэллэй ессе улааппыт.Бу курдук кинилэр ардахтан куотан. Иллээхтик тэллэй анныгар саьан олорбуттар.	Оьолор оруолларынан кыыл буолан киирэн иьэллэр.	12 мун

	Онтон кун тахсыбыт ардах буппут кыыллар тэллэйгэ махтанан дыэлэригэр тарбаспыттар		
III. Таабырын таайыта	<p>Таабырын таайыта:</p> <p>(Тиин): Сиир тэллэйбин таааран Лабааларга ыйыбын Туораахтартан арааран Сиэмэлэрин уурабын.</p> <p>(Киис): Булчуттартан саабын Суолбун ииспин кистиибин Хаар аннынан хаамабын</p> <p>(Кырса): Мин кунду туулээхпин Муус манан енеехпун Хаптас гынан хаалабын Хаар анныгар саабын</p> <p>(Эьэ): Тыатаабы диэн ааттаахпын Тыаба ойуурга баарбын Кыынын утуйабын Арбахха сынньанабын.</p>	Оболор таабырыннары таайаллар	4 мун
IV. Тумук	<p>- Чэ эрэ оболор харахпытын симтибит. Билигин группабытыгар барыхпыт. Ахсааммытын ускэ дылы аахтыбыт Биир-икки–ус харахпытын астыбыт группабытыгар кэллибит.</p> <p>-Хайа оболор ханна сылдьан кэллибит, ойуурга туохтар олоролор эбитий?</p>	Оболор боппуроска эппиэттиллэр	2 мун